

Nimestad: Den ærede Ordfører spurgte mig før, om jeg da vilde betegne den Betskjendtgjørelse, der er udgaaet fra Krigsministeriet den 4de d. M., som retstridig. Da jeg ikke pleier at udtale Mere, end hvad jeg fuldt kan staa ved, er jeg temmelig overbevist om, at jeg neppe i mit forrige Foredrag bestemt har sagt, at denne Betskjendtgjørelse var retstridig; men jeg udtalte vistnok, at det var i højeste Grad tvivlsomt, om den ikke var retstridig, og at det under alle Omstændigheder var sikkert, at den var fuldkommen stridende mod Landen i Hærlovens § 7. Den ærede Ordfører meente, at naar jeg var opmærksom paa Slutningsbestemmelsen i § 29 af den nu gjældende Børnepligtslov, hvorefter jo Vilkaarbytning for den, der er indtraadt i Tjenesten, kun kan finde Sted med Krigsbestyrelsens Tilslættelse, maatte jeg indrømme, at der ikke var nogen Ret for de Paagjældende. Jeg maa nu hertil bemærke, at jeg er saa langt fra ikke at have været opmærksom derpaa, at jeg endog saa i mit forrige Foredrag ganske sikkert citerede denne Bestemmelse og fremhævede, hvilke Consequenter den vilde føre til; men jeg fremhævede ogsaa, at Krigsbestyrelsen nu engang ved denne Kundgjørelse af 22de April 1861 havde givet en almindelig Tilslættelse til, at den, der var indtraadt i Tjenesten, kunde frigjøre sig for den resterende Tjeneste i Linien ved Vilkaarbytning med en vaabenøvet Forstærkningsmand. Intet er nu viskere, end at Krigsbestyrelsen, før Hærloven kom ud, kunde have tilbagekaldt denne almindelige Tilslættelse; men Spørgsmaalet er netop dette, om ikke denne Ret for Krigsbestyrelsen er ophørt ved Hærlovens § 7, om ikke denne, netop naar den siger, at den de Børnepligtige hidtil tilstaaede Ret til Vilkaarbytning og Stilling først ophører ved Udgangen af 1869, har havt for Sie, hvad den ganske sikkert har, hele den bestaaende Tilstand, ikke alene saaledes som den var grundet i Lovgivningen, men ogsaa som den var grundet i almindelige Betskjendtgjørelser fra Administrationen. Det var, hvad jeg før kaldte den administrative Ret, og det undrer mig, at den ærede Justitsminister ikke kjender nogen administrativ Ret. Jeg forstaaer naturligtvis derved den Retstilstand, som var fremkommen ved de lovligt bestaaende

Tilskjendbegivelser fra Administrationen. De Paagjældendes Ret efter den bestaaende Tilstand er efter min Mening det, man har havt for Sie ved Ordene i Hærlovens § 7, og derfor er det for mig tvivlsomt, om Krigsbestyrelsen har havt Ret til efter Hærlovens § 7 at give den omhandlede Bestemmelse; i alt Fald troer jeg, at den er i Strid med Landen i den nævnte Paragraph.

Berg: Forslaget under Nr. 59 har jeg været med til at stille af to Grunde, for det Første, fordi jeg troede, det var praktisk rigtigt at gaae denne Vej, idet jeg ikke antog og heller ikke nu antager, at selv om Forslaget idag forkastes, da de Medlemmer, der idag forkastede det, ville stemme for den Afgjørelse, som saaledes her er truffen ved anden Behandling, paa alle Lovens Stadier, men at Mange af dem ville stemme imod det med Forbehold af at føre Lovudkastet tilbage til deres Forslag. Dersom det skulde blive Enden paa det, troer jeg, at det var bedre for Alle at gaae den moderate Vej, som er betegnet ved Uendringsforslaget under Nr. 59. Nu vil jeg gjerne indrømme, at det ikke er fuldstændig consequent; men, mine Herrer, det har Børnepligtsloven i saa Fald aldrig været her i Landet, og er det et Grundlovsbrud at have dette Forslag staaende i Loven, hvad det selvfølgelig ikke er efter Grundlovsparagrafens Ordlyd, saa har Børnepligtsloven været et Grundlovsbrud ligesom 1849 til nu, og dersom det er Principløshed, saa have alle de ærede Rigsdagsmænd, som sad her, da der stemtes om Loven af 1861, været principløse, idet de da indsatte en lignende Bestemmelse for Skolelærerne. Jeg vil sige, at der endda er Meget vundet, naar vi kun gjøre det paa den Maade, som jeg og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) foreslaae; men jeg har selvfølgelig ingen Grund til varmt at anbefale Vedtagelsen af dette Forslag, allermindst efter de Udtalelser, vi hørte af den ærede Justitsminister, idet det forekom mig, at han hellere vilde have de Geistlige med i Linien og Forstærkningen end gaae ind paa nærværende Forslag. Den anden Grund, hvorfor jeg er med til at stille dette Forslag, er den, at jeg endnu ikke er kommen til den Ansættelse, at det